

обслуговування по території Оболонського району пропонується враховувати проведений аналіз та побудовані картосхеми при майбутній забудові району та плануванні розвитку його території.

1. Дудник І. М. Територіальна організація послуг. Курс лекцій. – Полтава: ПІБ МНТК, 2002. – 100 с. 2. Телефонний довідник. Жовті сторінки. Київ. 2006. 3. Шпарага Т. І., Гладкий А. В. Функциональные зоны Киева: новый подход к оценке столичной недвижимости // Property Times. № 7. – 2003. – С. 10 - 11.

УДК 911:33

Стафійчук В.І., канд. геогр. наук, доцент
Черненко Л.В., студентка ІV курсу

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ІТАЛІЙСЬКА ШКОЛА ГЕОПОЛІТИКИ

Розкрито основні погляди представників італійської геополітики.

The main Italian geopolitical concepts in the article were analyzed.

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку людського суспільства дедалі вагомішою стає проблема самоорганізації спільнот, використання у цьому процесі різних форм і методів, механізмів і підходів забезпечення найбільшої оптимальності й ефективності поступу.

Останнім часом визначну роль в цьому процесі починають відігравати політичні засоби і форми, в тому числі і геополітика, принципи якої базуються на використанні тісної взаємодії природно-географічних і соціально-духовних політичних чинників. Проблема самоорганізації і вдосконалення взаємовідносин у суспільстві набуває особливої актуальності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій по даній проблематиці. Відповіді на актуальні проблеми самоорганізації на глобальних і регіональних рівнях часто пропонують представники практики геополітики. Оригінальні ідеї в цьому контексті властиві в тому числі представникам італійської геополітики. Дослідженням цієї проблематики займаються геополітики, географи, політологи, історики, філософи, соціологи. Багаточисленні публікації присвячені геополітиці. Серед відомих вітчизняних та зарубіжних науковців, які займалися дослідженням геополітики, слід відзначити таких: Ф. Ратцель, Р. Челлен, Відаль де ла Блаш, К. Хаусхофер, Дж. Маккіндер, З. Бжезинський, В.А. Колосов, М.С. Мироненко, П.М. Савицький, К.С. Гаджиєв, О.П. Масляк, Ю. Липа, С. Рудницький та ін.

У великій кількості опрацьованих джерел велика увага приділяється французькій школі геополітики, німецькій, американській та ін. А про геополітику такої авторитетної та впливової держави як Італія – досить мало. Тим не менш, країна є важливим актором світової політики, і її науковці мають значні надбання в площині теорії і практики геополітики.

Метою даної роботи є дослідження етапів становлення італійської школи геополітики, її внесок у розвиток даної дисципліни; а також частково дослідження нинішнього геополітичного коду Італії.

Серед завдань статті:

- визначення часу зародження італійської школи геополітики;
- дослідження етапів розвитку італійської геополітичної думки;
- осягнення внеску італійських вчених у розвиток геополітики;
- характеристика сучасних геополітичних поглядів Італії.

Виклад основного матеріалу. Історія давньоримської політичної думки охоплює ціле тисячоліття до V ст. н. е. У загальнотеоретичному плані ця думка перебувала під значним впливом відповідних вчень давньогрецьких мислителів, передусім Сократа, Платона та Аристотеля.

На етапі накопичення первісних уявлень про державу і її роль у світі на особливу увагу заслуговують погляди Цицерона, А. Блаженного.

Марк Туллій Цицерон (106-43 рр. до н. е.) був знаменитим римським оратором, юристом і державним діячем. Державу Цицерон визначає як справу, надбання народу. Звідси походить і її назва - республіка. Основну причину походження держави він вбачає у вродженій потребі людей жити разом. Цицерон погоджувався з Аристотелем у тому, що держава виникла з первинного осередку суспільства (сім'ї) поступово і природним шляхом. Ще однією причиною утворення держави є необхідність охорони як приватної, так і державної власності. Він розрізняв три простих форми правління: царську владу (монархію), владу оптиматів (аристократію) і владу народу (демократію). Кожна з цих форм має свої переваги: у царській владі – це благовоління до підданих, у влади оптиматів – мудрість, у влади народу – свобода. Але найкращою формою є змішана форма, утворювана шляхом рівномірного поєднання достоїнств трьох простих форм правління. Найважливішими достоїнствами такої держави є її міцність і правова рівність громадян.

У період утвердження в Римській імперії християнства значного поширення набуло вчення одного з найвидатніших ідеологів християнської церкви Аврелія Августина Блаженного (354-430 рр.), погляди якого викладено у праці „Про град Божий”.

Гріховність земного державно-правового життя виявляється у пануванні людини над людиною, у відносинах управління й підкорення, панування і рабства. Такий стан він називає „природним порядком” людського життя і критикує його з релігійно-ідеальних позицій божественного порядку та його земного прообразу у вигляді християнської церкви. Гріховний порядок світу має тимчасовий характер і триватиме до другого пришестя Христа й судного дня, коли встановиться „царство небесне”.

Спільність людей може бути народом і державою лише тоді, коли ґрунтується на праві, поєднаному з утіленою в Богові справедливістю. Форми державного правління Августин розрізняє залежно від обов'язків, покладених на верховну владу. Головними з них він вважає моральні й релігійні обов'язки, зокрема повагу до Бога і до людини. Він вважає прийнятними всі форми правління в тому разі, якщо в державі зберігаються втілена у праві справедливість і повага до релігії. Несправедливого

правителя, як і несправедливий народ, він називає тираном, а несправедливу аристократію - клікою.

В Середньовіччя характерним було формування і розвиток феодалізму. Політичні вчення цієї епохи постійно змінювались. Сильний вплив на них мали християнська релігія і римо-католицька церква, яка практично неподільно панувала в той час у сфері духовного життя.

Політична думка Середньовіччя зосереджується на трьох головних чинниках формування суспільства і становлення його ідеалів: в інституційному плані це ієрархічна церква та її глава, єпископ римський, папа; слабнучий вплив імперського Риму, його інституцій і права; вплив варварів-германців, які самостійно розвинули поняття про божественність особи вождя, мали своє уявлення про військове та особисте лідерство і були радше віддані особі вождя, аніж відповідній посаді. Рим уособлював вірність і відданість ідеї. Папство, яке спиралося на доводи богословів, наприклад Августина, закликала до вірності і відданості самому Богові, а не людям чи світським установам.

Фома Аквінський (1226-1274) у своїх працях „Про правління царів” та „Сума теології” розглядав державу як певну частину універсального порядку, творцем і правителем якої є Бог. Він доводив, що її метою є збереження порядку та громадського спокою. А щодо форм правління, то Аквінський ідеальною формою вважав змішану: монарх уособлює єдність, аристократія – належні їй заслуги, а народ, який залучається до управління, є гарантом соціальної згоди.[4, с.139]

Марсілій Падуанський (1280 – 1343) належить до тих середньо-вічних мислителів, чия творчість свідчить про рішучий розрив з теологічною традицією у поглядах на державно-правові явища. В 1324 р. він написав найвизначнішу свою політико-правову працю „Defensor Pacis” в якій висунув ідею народоправства, яка випереджувала час на кілька століть.

М. Падуанський розглядає державу відповідно до античних поглядів, називаючи її формою досконалого устрою суспільства. Держава для нього — це світський інститут, який розвивається за власними законами і має „власну субстанцію” Саме з появою держави він пов’язує і появу політичної влади. Згідно з Падуанським, держава – це результат природного прагнення кожної людини до досконалого життя.

Основою політичного вчення М. Падуанського є його трактування народного суверенітету, згідно з яким сувереном в державі є народ-законодавець. Відповідно до цієї концепції, народ створює закони держави.

Важливим етапом у формуванні геополітичної думки був період Відродження. Мислителі епохи Відродження постійно зверталися до духовної спадщини античності, активно її відроджували й використовували.

Представником політичної думки був знаменитий італійський мислитель і політик Нікколо Макіавеллі (1469-1527), відомий своїми працями „Правитель” (1513), „Роздуми про першу декаду Тіта Лівія” (1519).

Саме з Н. Макіавеллі пов’язують введення самого терміна „*stato*”, тобто „державу” в політичну науку Нового часу. Учений вважав, що державу

створили не Бог, а люди, виходячи з потреби спільного блага. Метою держави є забезпечення кожному безпеки та вільного користування майном. Для цього приймаються закони і призначаються покарання.

Н. Макіавеллі стверджував, що заради досягнення політичних цілей правитель може використовувати будь-які засоби, незважаючи на вимоги моралі: вдаватися до обману, діяти лестощами і грубою силою, фізично знищувати своїх політичних противників тощо. Правитель має бути схожим на сильного лева, щоб страхати вовків, і на хитрого лиса, щоб не втратити в пастку. Відмежування політики від моралі перетворилось у проповідь аморалізму. Політика – це сфера підступності й віроломства. Аморальна політика за принципом „мета виправдовує засоби” дістала назву „макіавеллізм”. [4, с.140] Будучи патріотом Італії, мислитель палко бажав її об'єднання в єдину міцну державу. А це, на його думку, міг зробити лише сильний одноосібний правитель, який для досягнення політичних цілей, головною зміцнення держави, не хеґтує ніякими засобам. Прообраз такого правителя Н. Макіавеллі вбачав у тогочасному італійському правителі Чезаре Борджіа, відомому своїми злочинствами.

На рубежі ХІХ-ХХ ст. відбувається перехід кількості значення в його якість та, відповідно, поява нової науки – геополітики. Чимало мислителів почали приділяти увагу громадському суспільству, оскільки вбачали в ньому складову політичної організації, джерело підтримки існуючого політичного ладу.

Італійський філософ і соціолог Антоніо Грамші (1891 – 1937) вважав, що громадянське суспільство є основною рушійною силою історичного процесу. Він вважав, що революція полягає не в насильницькому захопленні політичної влади, а в „малих справах”, в „революції повсякденного життя”, тобто в розвитку автономних локальних демократичних інститутів, що, в свою чергу, спричиниться до трансформації суспільства та системи влади загалом.

В 30-х роках ХХ ст. А. Грамші розробив концепцію гегемонії протеларіату для описання процесу, за допомогою якого домінуючі у суспільстві групи намагаються „вибороти згоду” на продовження виконання владних функцій, подаючи свої інтереси та ідеологію як універсальні або „загальнолюдські”. Метою створення цієї концепції було пояснити, у який спосіб капіталістичні суспільства в рамках ліберально-демократичної політичної системи підтримують політичну стабільність за умов істотної нерівності і конфлікту інтересів.

Його стратегія завоювання влади була така: спочатку завоювати авторитет у політичних та інтелектуальних сферах, а потім брати владу в свої руки.

Мадзіні Джузеппе (1805 – 1872) розробив план соціальної перебудови суспільства, „звільнення трудящих від тиранії капіталу”, шляхом наділення всіх трудящих дрібною власністю та створення споживчих і виробничих асоціацій. У 1831 р. заснував таємну політичну організацію „Молода Італія”, політична програма якої передбачала звільнення Італії від австрійського поневолення, ліквідацію абсолютистських режимів і світової

влади Папи, створення єдиної незалежної суверенної Італії у формі демократичної республіки, яка б опиралася на загальне виборче право і політичні свободи.[6] Розвинув етико-релігійну концепцію, за якою участь у визвольному русі розглядалась як священна місія італійського народу.

На думку Дж. Мадзіні, в основу розмежування держав між собою повинен бути покладений принцип національності, якому він приділяв багато уваги. Між національними державами повинен існувати федеративний зв'язок. „Європейські Сполучені Штати” – такий був політичний ідеал, про який мріяв Мадзіні. Але до федерації італійських держав, ідея якої господарювала у 1830-1840 рр. серед італійських лібералів, він відносився безумовно вороже.[7] Моска Гаetano (1858 – 1941) на відміну від К. Маркса, стверджував, що фундаментом суспільного розвитку служить не економіка, а політика. Правлячий або політичний клас концентрує керівництво політичним життям у своїх руках, тому що поєднує індивідів, що володіють „політичною свідомістю” і впливом. Він стверджував, що будь-яке суспільство керується елітою, яка поділяється на аристократичну (закриту) та демократичну (відкриту). Закритість-відкритість еліти не обов'язково збігається з диктаторською чи демократичною системою правління. У своїх працях „Теорія урядів і парламентська система”, „Сучасні конституції”, „Основи політичної науки”, „Історія політичних доктрин” стверджував, що політична стабільність неможлива без оновлення правлячої меншості, а тому консервація еліти є початком застою та виродження, сформулював систему моральних, ділових критеріїв приналежності до класу еліти.[4, с.140]

Парето Вільфредо (1848 – 1923) довгий час працював над відомою книгою „Трактат із загальної соціології”, в якій він вказував на значення насильства у розвитку суспільства, на велику роль еліти в управлінні політичною системою. Згідно з В. Парето, існує два головних типи еліт, які послідовно змінюють одна одну. Перший тип — „леви”, для них характерний крайній консерватизм, грубі, „силові” методи правління. Другий тип — „лиси”, майстри обману, політичних комбінацій, інтриг. Стабільна політична система характеризується перевагою еліти „левів”. Натомість, нестійкість стану політичної системи вимагає прагматично мислячих енергійних діячів, новаторів, комбінаторів. Кожній еліті властивий один із двох основних методів керування: еліті „лисів” — маніпулятивний, що включає компроміси, і еліті „левів” — метод грубого придушення.

В. Парето сформулював власну концепцію, основою якої є визначальна роль людських відчуттів, що приводять в рух суспільство. Ввів теорію соціальної стратифікації та циркуляції правлячих еліт.[4, с.141]

Рокко Альфред (1875-1935) вважається засновником правового порядку фашистського режиму. Для нього фашизм був реалізацією націоналістичних принципів, підтвердженням авторитету держави на противагу індивідуалізму. Встановлення фашизму він кваліфікував як правдиву революцію.

Період до 1945 р. тісно пов'язують із Беніто Муссоліні (1883-1945) – засновником та лідером фашистської партії, яка була сформована у 1921 р.

Теорією італійського фашизму стала теорія „держави”, її вищості, священності і всеохопленості. Девізом Б. Муссоліні зробилися слова: „Все для держави; ніщо проти держави; ніщо поза державою”. Тому працею його життя стала „Доктрина фашизму”, основними положеннями якої були вчення саме про державу, її сутність, задачі та цілі. Для фашизму держава представляється абсолютом, в порівнянні з яким індивіди та групи лише „відносне”.

За розумінням Б. Муссоліні, держава має свою свідомість, волю, тому називається державою „етичною”. Вона є охоронцем духу народу й повинна займатись вихованням громадян. На одному із засідань режиму він сказав: „Держава, як її розуміє фашизм, є фактом духовним та моральним, оскільки воно являє собою політичну, юридичну та економічну організацію нації. Держава є гарантією зовнішньої та внутрішньої безпеки. Держава є не лише теперішнє, а й минуле, але основне – вона є майбутнє”.[4, с.141]

Головним завданням фашистської держави Б.Муссоліні вважав створення імперії та здійснення перманентної революції. У фашистській доктрині імперія – це політика з позиції сили, і зводиться не тільки до розширення території, але й до поширення економічного та духовного впливів. Можна мислити імперію як націю, яка керує безпосередньо чи опосередковано іншими націями, без необхідності завоювання навіть одного кілометра території.

В італійській робітничій хартії Б.Муссоліні писав про зв'язки між індивідом та нацією: „Італійська нація – організм, наділений цілями, життям і засобами боротьби, що перевищують ті, які притаманні окремим індивідам або групам індивідів, що її складають”.[5, с.789] Таким чином фашизм був спробою об'єднати всіх членів нації, ігноруючи або припиняючи всіляке протистояння між групами й інтересами, і підпорядковувати всі ресурси країни її урядові.

Здавалося, що методи фашизму становили суміш масової психології і тероризму, а їхні лідери не мали іншої мети, крім тієї, щоб захопити і втримати владу. До певної міри, звісно, це була правда, але не вся. Фашизм — справжній народний рух, що базувався на фанатичній відданості багатьох тисяч італійців. Навіть щодо вищих лідерів, чий цинізм не викликає жодних сумнівів, було б важко з певністю сказати, ким вони були для тієї ідеології, яку допомагали творити, – панамі чи рабами. Можна було б переконливо довести, що антисемітизм, в який вони вірили так само щиро, як і у все інше, був фактично їхньою найбільш згубною перепорою. І хоча фашистська політика була з багатьох поглядів штучна і надумана, її скомпільована з тих елементів, що довго витали в повітрі й мали емоційний вплив не лише з огляду на їхню зрозумілість, а й завдяки стійкому упередженню і часом пристрасному устремлінню.[5, с.770]

На зміну фашистським ідеям після Другої Світової війни прийшла Християнсько-демократична партія (ХДП) на чолі з Альчіде де Гаспері

(1881-1954). Християнська демократія не пропонує проекти готових рішень, але прагне керуватися тими фундаментальними цінностями та принципами, що вказують шлях до майбутнього.[1,с.313] Роль держави, у розумінні християнських демократів, повинна відповідати уявленню про людську відповідальність. Загалом держава мусить провадити політику підтримки та заохочення відповідальності в суспільстві, плюралізму і визнання автономії різноманітних сфер суспільства.

В цей же період Італія вступила до Ради Європи, НАТО і стала однією з шести країн-засновниць Європейської спільноти з вугілля та сталі. Альчіде де Гас пері, який вважається одним з „батьків-засновників” європейської інтеграції, був прихильником її федералістської концепції.

Однією із небагатьох італійських геополітичних шкіл, що зберегли безперервний зв'язок з ідеями довоєнних німецьких геополітиків-континенталістів є „нові праві”. Цей напрямок виник у Франції в кінці 60-х років ХХ ст. і пов'язаний з фігурою лідера цього руху філософа і публіциста Алена де Бенуа.[2, с.120]

Одним із фундаментальних принципів ідеології „нових правих” Італії, як й інших європейських країн, був принцип „континентальної геополітики”. Представники вважали, що принцип централістської Держави-Нації історично вичерпаний, і що майбутнє належить лише „Великим просторам”. Причому основою таких „Великих просторів” повині стати не лише об'єднання різних держав в прагматичний політичний блок, але входження етнічних груп різних масштабів у єдину „Федеральну імперію” на рівних правах. Така „Федеративна імперія” повина бути стратегічно єдиною, а етнічно – диференційованною. При цьому стратегічна єдність повина закріплюватись єдиністю початкової культури.

„Нові праві” європейські геополітики розробили ряд нових підходів і проектів консервативної революції та націонал-більшовизму. Серед них був й італійський представник Юліус Евола (1898-1974 рр.).

В основі концепції Ю.Еволи покладена теза про необхідність кардинального перевороту проти „цивілізації” Європи 20-30 рр., що забула сенс наказів і послуху, сенс дії і роздумів, ієрархії, могутності духу, людських богів. Вона перетворилася у „царство кількості матерії, грошей, машин, в якому немає більше повітря, свободи, світла”. [6]

Захід, вважав Ю. Евола, „більше не знає Держави, Держава як вартість, як імперія, як синтез духовного і королівського... потонула в міщанському убозтві суспільства рабів і торговців”. [6] Це сталося тому, що вона захворіла демократією, її просякнула семітська отрута, немає більше в Європі і вождів — усе це наслідок хваленої західної цивілізації, „забобонної віри” у прогрес, яка суперечить римській королівській владі, усім іншим формам великої арійської традиції. Шукаючи вихід, необхідно зрозуміти, що Європу не врятують компроміс, пристосовництво. „Нам необхідна могутність нового Середньовіччя”. Врятувати Європу повинна нова політична аристократична еліта, ідея та права монархії, які можуть відновитися через Консервативну революцію. Перший крок до неї — це

об'єднання Італії, Німеччини й Австрії, тобто римсько-німецького світу традицій і класичної культури в інтегральну спілку духу й тіла, поєднання римського орла з нордичним.

Поразку фашизму Ю. Евола не вважав поразкою Консервативної революції, ідеї революції продовжують жити й після війни.

У своїх творах „Язичницький імперіалізм”, „Повстання проти сучасного світу”, „Синтез расового вчення”, „Шлях Кіноварі”, „Осідлати тигра” Ю. Евола критикував фашизм з позицій аристократизму і традиціоналізму.

Його наступником вважається професор політолог Марко Таркі – автор численних книг і статей, який від початку 80-их років видає метаполітичні журнали „Diorama Letterario” і „Transgresioni”.

Тому можна стверджувати, що ідеї „нових правих” домінують серед сучасних європейських геополітиків. Ряд італійських „нових правих” доповнюють і К. Террачано, К. Мутті, М. Муреллі, А. Колла, М. Баттара. Вони відстоюють найрадикальнішу позицію європейського континенталізму і стверджують, що Європа – плацдарм російсько-ісламського блоку в боротьбі з атлантизмом. [3]

Процеси економічної глобалізації відіграють вирішальну роль у формуванні й розвитку геополітичної думки на межі століть.

Італійські вчені К. Жан та П. Савона тлумачать *геоекономіку* як принцип поєднання всіх економічних настановлень і структур певної країни в єдину стратегію, що має враховувати загальносвітову ситуацію. На їх думку, геоекономіка є інструментом геополітики, для якої головними акторами на міжнародній арені є держави. Оскільки суперництво між ними перемістилося з воєнно-стратегічної сфери в економічну, то постало завдання оволодіти економічним простором, який на сьогодні є глобальним.

Процеси глобалізації, зазначають К. Жан і П. Савона, спричинили феномен детериторизації та дематеріалізації багатства. Тобто, територіальні кордони держави втратили своє призначення бути перешкодою в економічному сенсі й не можуть використовуватися як інструмент протекціонізму чи меркантилізму, а багатство рухається глобальними мережами, які й перетворюються на справжнє багатство країни. Перед державою постає завдання вплинути на економічну глобалізацію у власних інтересах. Якщо це завдання виявиться нерозв'язаним, то багатство або залишить територію цієї держави, або ж держава втратить свою монолітність і легітимність. Головну загрозу державі становить „втеча капіталу” з її території; особливою формою цієї „втечі” може бути підрив національної згуртованості успішнішими регіонами і містами, які все менше спираються на підтримку держави і тому не бажають спонсорувати сусідні депресивні території, утворюючи такі собі архіпелаги „з островів багатства посеред океану бідності”.

Італія – одна із засновниць Північноатлантичного блоку. Кріїна бере активну участь у налагодженні міжнародного співробітництва в рамках ООН. Було створено американські військові бази в багатьох пунктах країни.

У міжнародному плані Італія також є членом „сімки”, ООН, ЄС, ОБСЄ та багатьох інших європейських і світових організацій. Після подій 1989-1991 рр. вона була однією з перших великих країн світу, надала найрізноманітнішу підтримку країнам Східної Європи, які звільнилися від комуністичного тоталітаризму.

Висновки. Сучасна італійська геополітика має солідне підґрунття у працях відомих італійських філософів античного часу та Середньовіччя. Власне італійська геополітика сформувалась вже в ХХ ст.. і її найвагомішими напрямками були і залишаються європейський континенталізм, геоекономіка. Сфера геополітичних інтересів Італії лежить в басейні Середземномор'я (Балкани, Пн. Африка, Бл. Схід) та Цн. Європі.

Останнім часом на фоні зростання протиріччя між Північчю та Півднем Італія намагається активно вирішити і європейські і світові проблеми в руслі національних інтересів.

1. Кальвокоресси П. Мировая политика 1945-2000: В 2-х кн. Кн. 1/ Пер. с англ. – М.: Международные отношения. – К.: 2003. – с. 312-315. 2. Колосов В.А., Мироненко Н.С., Геополитика и политическая география: Учебник для вузов, обуч. по географ. спец.– 2-е изд., испр., доп.-7, - М.: Аспект Пресс. – 2005. – 478 с.: рис. 3. Політична географія та геополітика: Навч. посібник / Б.П.Яценко, В.І. Стафійчук, Ю.С. Брайчевський та ін.; за ред. Б.П. Яценка. – К.:Либідь, 2007. – с.174 4. Політологія: терміни, поняття, персоналії, схеми, таблиці. Навчальний словник-довідник для студентів. Уклали: В.М. Піча, Н.М. Хома. Наукова редакція – В.М. Пічі. К.: „Каравелла”, Львів: „Новий Світ – 2000”. – с. 139-141. 5. Себайн Джордж Г., Торсон Томас Л. Історія політичної думки/ Пер. з англ. – К.: Основи, 1997. – с. 769-808. 6. Эвола Юлиус. Языческий империализм. М., 1994. 7. Scritti editi ed inediti, v. 1—101, Imola, 1906—61; в русском переводе — Избранные мысли, М., 1905.

УДК 911.3

Клименко С. Ю., студ. 4 курсу.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ЦИВІЛІЗАЦІЙНИЙ АСПЕКТ У ФОРМУВАННІ ГЕОСТРАТЕГІЧНИХ ВЕКТОРІВ СОЮЗУ НАЦІЙ ПІВДЕННОЇ АМЕРИКИ

В даному дослідженні показано домінуючий вплив цивілізаційного чинника на формування геополітичних векторів Союзу націй Південної Америки

This article has been shown to the dominant effect of the civilization aspect to the geopolitical sphere to be within the competence at the Union of the South American Nations

Сучасний етап розвитку суспільства визначається активізацією глобалізаційних процесів та їх втіленням у міжнаціональний блоках та альянсах, зокрема на регіональному рівні. Латинська Америка, що втягнута до такої глобальної системи, демонструє поглиблення регіональної інтеграції, тим самим викликаючи певні зміни та диспропорції у геополітичному становищі «американського світу».

Актуальність дослідження Тема даної роботи є дуже актуальною, оскільки утворення нового геополітичного організму для Латинської Америки, такого як Союзу націй Південної Америки -- *Unión de Naciones Suramericanas* (UNASUR -- УНАСУР), викликає зміни у орієнтації геостратегічних векторів самих країн в рамках новоствореного альянсу. І